

Naši dopisi.

in srebal polivko, sè zobmi pa je zdaj pa zdaj lovil cmoke.

„Nu,“ — pomislil je Vakula — „ta pa je še hujši lenuh, nego je Čub: Čub vsaj s žlico jé, a ta neče ni geniti z roko.“

Pazjuk je gotovo do céla zamaknjen bil v cmoke, kajti podoba je kazala, da ni prav nič opazil prihoda kovačevega, ki je, ko je bil stopil na prag, nizko priklonil se mu.

„Prišel sem, Pazjuk, da bi se usmilil me!“ — spregovoril je Vakula in zopet priklonil se.

Trebušati Pazjuk je dvignil glavo, a zopet je začel loviti cmoke.

„Ti, govore, ne zameri mi...“ — dejal je kovač in zbiral svoj um — „jaz ne govorim zato, da bi žalil te — ti bajè občuješ z vražjo zalego“.

Ko je bil Vakula izgovoril te besede, zdrznil se je; zdelo se mu je, da je presurovo izrazil se, da je premalo onežil svoje zaupljive besede, in bal se je, da Pazjuk čeber in skledo zgrabi in vrže naravnost v glavo mu, zato je malo odstopil in z roko zaslonil se, da bi vroča polivka ne oparila mu lica.

Ali Pazjuk je pogledal k višku in zopet začel srebat polivko.

Obodril se je kovač, jel je dalje govoriti: „Došel sem k tebi, Pazjuk, daj ti Bog vsega obilo, vsega dobrega po tvojej želji in dosti kruha!“ (Kovač je časi znal pristojno spregovoriti: tega se je naučil, ko je bil še v Poltavi, tačas, ko je plot barval hetmanu.) „Ne pomaga nič, pogubljen sem, ubogi grešnik! Nič ne pomore več na tem sveti! Kar bode, to bode, prišel sem pomoči prosit hudobe same. Kaj meniš, Pazjuk“ — povprašal je kovač, ko je videl, da neprestano molči jedec — „kaj naj učinim?“

„Ker potrebuješ hudobe, idi k vragu!“ — odgovoril je Pazjuk, ni ozrl se ni va-nj, in požiral je dalje cmoke.

„Za tega del — sem prišel k tebi“ — opomnil je kovač in zopet poklonil se — „razen tebe, menim, nihče na tem sveti ne pozna pota do hudirja“.

Ni žugnil ni Pazjuk, zauzival je poslednje cmoke.

„Usmili se me, dobra duša, ne odreci mi potrebne pomoči!“ — prosil je kovač dalje. „O potrebi dobodeš, če bodeš hotel, svinjine, klobas, ajdove moke, platna, pšena ali česa drugega... kakor se navadno godí med poštenimi ljudmi... ne bodem skop, povedi vsaj, kolikor je treba povedati, kodi bi prišel do hudirja!“

Kedor hudobo nosi na hrbtu, temu pot ni daleka do nje“ — opomnil je hladnokrvno Pazjuk in ni genil.

Vakula je začel gledati ga, kakor da je na čelu bilo zapisano mu teh besed pojasnilo. „Kaj značijo te besede?“ — povprašal je nemo njegov pogled, poluodprta usta pa so bila pripravljena, da pogoltnejo vsako besedo, kakor cmok.

Ali Pazjuk je molčal.

Vakula je zdaj opazil, da ne cmokov, niti čebra ni več pred Pazjukom; namesti tega pa sta pred njim na tleh stali dve leseni skledi: ena je bila polna varenikov, ena pa kisle smetane. Njegovo oko in misli so mimovoljno zameknile se v to jed. „Preverim se“ — opomnil je sam sebi — „kako bode varenike jedel Pazjuk. Gotovo se ne bode hotel sklanjati, da bi jih, kakor cmoke, lovil s zobmi; saj tudi ne godi to; varenike je treba popreje — vsakega posebe omočiti v smetani.“

(Dalje prihodnjič.)

Krems ob Donavi 27. julija. — Naj se zopet kaj oglasim od bregov Donave. Tukajšnje okoličane je letos nadlegovalo tako vreme, kakoršno so mi poročale novine iz moje drage domovine. Meseca junija deževalo je skoraj neprenehoma, da imeli smo dneve, katerih se nam ježimska suknja dobro prilegala. Toda tekoči mesec se je solnce zeló togotilo čez nas. Tukajšnji nemškutarji — a pardon! — trdi Nemci, s katerimi lože govoriš, kakor z ljubljanskimi zabavljivci, trdijo namreč, da take vročine ne pomnijo, kakoršno smo pretečene dni preživeli (termometer kazal je na solnci 39° R.). Delavci na polji so omagovali, da skoraj vsaki dan se je slišalo od tu in tam od umrlih zaradi zavretja krvi (Sonnenstich). Pretečeni teden ohladilo nas je nebo z neizrečeno nevihto. Grozen piš podrl in izpulil je mnogo dreves in razdjal stebre žitnih snopičev po polji ter otresil jim drago zrnje. Tudi mestnim ulicam ni zanašal, prinesel jim je brezplačno šute in zasul kanale. — Letos napravili so Kremsarji industrijalno in obrtno razstavo. Pričela se bode 2. avgusta in bode trajala do 18. avgusta. Pripravljenih je 17 oddelkov za vsakovrstne umetnosti. Ravstavljavcev se je toliko oglasilo, da je odbor moral naznaniti, da ne more nič več sprejemati zaradi napolnjenosti oddelkov, akoravno se je silni prostor pripravil. Odbor skrbel je tudi za posebne vlake na železnici in lokalne praznike na mični Donavi. Resnično, človeku bode srce od radosti bílo, ako si ogleda zalo naravo od bregov krasne Donave sosebnop pa Krems. Družba za okinčanje, se veliko prizadeva, kajti najdeš tu sprejališča podobne paradizu. Tolažim se z upanjem, da se mi bode posrečilo, pozdraviti koga mojih sorojakov na polji razstave!

Božidar Jakša.

Iz Pivke 27. julija. (Izv. dopis.) Z dopisom iz Notranjskega v „Slovencu“ izza dné 24. julija vjemamo se tudi mi, da si ne iščemo več zastopnika v beli Ljubljani, temveč, da si izberemo moža, ki živi med nami. Vsaj tak pozna bolje naše razmere, kakor ptujec, ki vidi nas in mi njega samo za časa volitve. Poslanec, da nam hoče koristiti, da nam hoče pomagati — ta poznati mora naše potrebe, ta mora z nami občevati in povpraševati nas o težnjah, ki nas tarejo; vsaj le potem vé izumiti si pripomočkov zdravil, s katerimi nam zamore pomoči ter celiti nam rane. Te misli smo mi vsi vedno in bili smo pretečenega leta, ko volili smo si zastopnikov v deželni zbor; a da se želja ni nam izpolnila — krivda je na naši strani, ker si nismo bili edini, ker smo bili premalo vztrajni, da bi se za časa združili za moža za to sposobnega — vsled tega izvoljen je bil tudi Ljubljančan odvetnik dr. Zarnik. S tem pa, ko to trdimo, nikakor nočemo zmanjševati slave gospodu dosedanjemu svojemu zastopniku; čislamo ga, hvaležni smo mu za ves njegov trud za nas in hvaležni mu bomo tudi vprihodnje, da ga pa voliti ne moremo pri najboljši svoji volji — tega v zeló šteti nam ne zamore nihče. Gorenjska ima večino poslancev iz svoje srede, enako Dolenjska; zakaj ne bi imela jih tudi Notranjska, katero tako radi razumno imenujejo? Če imate oni dve za to sposobnih mož, mar jih nima ona!?

Da! možje so med nami razumni, zaslužni, kar so pokazali nam jasno v važnih zadevah ne le lokalnih, občinskih, temveč vso Notranjsko zadevajočih, ali še več. Mar ni gospod Adolf Obreza, o katerem govori dopisnik v „Slovencu“ sigurno iz srca ogromne večine Notranjcev mož najboljšega razuma, najboljše volje, neizvenljivih, ogromnih zaslug za celo Notranjsko — in zato najbolj sposoben za našega zastopnika! Mar ne

osvedočuje naše trditve njegovo življenje, njegova vrla dejanja med nami ter v zboru državnem in pretekla leta v zboru deželnem! Mar ni on se tako krepko potegoval v Beči, da bi se pobirali davki v dveh obrokih in da so vzprejeli naši vozniki v Bosni svoje plačilo itd. itd.

V njega toraj, kakor povdarja dopisnik v „Slovincu“, stavimo vse svoje zaupanje ter uslugo veliko nam stori in v čast si bodemo šteli, da vzprejme izvolitev in nas zastopa tudi v zboru deželnem.

V Spodnji Idriji 24. julija. — V nedeljo 20. julija t. l. je bil v spodnji Idriji v cerkvi M. B. prav strašan dan, kakor bi bil sodni dan; v cerkvi nad grobnico je v 6 krajih kamnite plošče strela razdrobila in drobce pod obok metala, kateri so spod oboka nazaj padali, da so ljudje v cerkvi mislili, da se bode obok na-nje zrušil. Vélike plošče, ki služi za vrata v grobnico, je na enem voglu toliko odbite, da so se stopnice notri videle; za vratmi pod korom pri krstnem kamnu je od zad 3 klopi in spredaj 2 klopi s tlakom vred raztrgala in kviško vrgla. Eni ženski, ki je v ti klopi sedela, je obleko vžgala in jo omamila; drugi, katera je spredaj za klopmi klečala, je na nogi čevljev raztrgala, po cerkvi po vseh oknih je vso glaževno razdrobila, ktera je nekterim na glavo padala, da so krvavili; samo glaževina pred osebo M. B. je cela ostala in eno okno pred oltarjem. Naš preč. gospod župnik so pred vélikim oltarjem otroke imeli, kjer je nekatero na tla vrglo in omamilo; ene žene pa so jih hitro vzdignile in tresle, da so se zopet zavedeli. Kako bi pa bilo z otroci z gospodom župnikom, če bi jih bili h krstnem kamnu peljali krstno obljubo ponovljat, kakor so bili namenjeni, gotovo bi jih bilo več mrtvih ostalo. Prav čudno je to, da ni poprej nič grmelo in tudi potem ne, samo enkrat se pobliska in strela vdari na turnu v strelovod, da ga skrivi in železno speljavo v dveh krajih raztrga; pod turnom v en steber vdari, nekaj kamnov (kvadrov) razdrobi, potem gre skozi zid v cerkev pod korom in je po cerkvi veliko strahu in škode napravila. Leta 1813. je bilo tudi v turn treščilo, streho in nekaj zidu na stolpu od vrha podrlo, pa v cerkvi ni takrat nobene škode napravilo.

Iz Vipave 26. julija. — Vreme se ravna v najnovejšem času pri nas po petkih, kajti uže tretji je danes zaporedoma, v katerem je deževati začelo. No, dežja smo si pa Vipavci pretekli, kakor tudi današnji petek jako želeli, ker se je pričela turšica, kakor vse drugo na polji uže prav klavarno držati — in vročina bila je pa tudi uže kar neznosna. V tednu od 13. na 20. t. m. kazal je toplomer sleherni dan uže ob deveti uri zjutraj, in nota bene v senci na severni strani hiše 30° R. Dež bi nam bil Vipavcem v poletnem času, magari po dvakrat na teden, prav dobro došel; samo, da bi prišel brez spremljevalke, to je, tiste proklete burje. 20. dne t. m. je dež huda burja spremljevala, katera je vso turšico k tlam pritisnila, ter jo tudi polomila, sadje grdo otresla, drevje objugala, trte po vinogradih razmetala; na danes je pa ravno tako, dež pada, burja razsaja. Človek bi skoro mislil, da je v adventu, pa je sv. Ane dan. To bode zopet letina, da Bog pomagaj! Vina ne bode skoro nič, ker je med najmočnejšem cvetenjem naprej in naprej lilo. Sena je komaj polovico lanskega, krompirja je še nekaj, pa hoče gnjiti, žita nič, turšica je še v burjinih rokah itd. mizerje v obilji. Pri vsem tem se pa ravno letos po Vipavi izvauredno dosti veselice osnuje. Komaj je Vrtovčeva slavnost pri kraji, uže se sliši o veliki javni tomboli, katero priredi, kakor uže večkrat v prošlih letih, tako tudi letos, kmetijska vipavska podružnica na Malega Šmarna dan. — Sliši se pa tudi o drugi veliki javni tomboli istega dne, namreč o oni požarne bramba vipavske. Pa še nisem pri

kraji z veseliciami. Na Malega Šmarna dan osnuje, kakor se sliši, tudi vipavska čitalnica veselico, kajti praznovala bode dvajsetletnico svojega obstanka; bralno društvo „Edinost“ osnuje pa tudi ravno isti dan združeno baš s požarno brambo veliko večerno veselico s plesom. Koliko zabave, pa kako malo denarja v dolini!

Močilnik, naš vipavski po nemarnosti le postali huddournik, pričel se je uže regulirati; pa, kakor se sliši, ni zadosti delavcev. No, med košnjo je, pa bode uže boljši.

Iz Spodnje Kanomlje 24. julija. — Večkrat se je kaj v „Novicah“ čitalo, kako veliko škodo trpijo posestniki za vodo Idrico, ker ne morejo prav nič drobnice in nobene govedi več prirediti, da krave teleta večidel mrtve povržejo in če katero živo ostane, da je prav majhno itd.

Danes pa čitateljem „Novic“ kaj bolj veselega naznanim, da tekoče leto 1884. pa zopet bolj težka teleta prodajamo od 50 do 97 funtov, ravno ti posestniki in od ravno teh krav, ko so poprej njih teleta po 8, 16, 24, k večem 30 funtov teže prodajali ali doma povžili, če jih niso prodati mogli. To je prav lep dokaz, da so idrijske žgalne peči živega srebra tako imenovane pokravka peč (Muffelöfen) nam tako škodo delale, ko so lansko leto te peči podrli, se je pa tudi naša živinoreja na boljšo stopinjo nazaj povrnila, je tudi lep dokaz, ko je nek posestnik meseca aprila nakupil 15 kóz, katere so do sedaj še vse zdrave; če bi jih bil kupil, ko so še mufel-peči bile, bi mu bile koze gotovo odpadle, kakor so njegovemu predniku leta 1868., kateremu je 7 glav odpadlo, 6 pa jih je prodati moral, in potem jih ni več redil.

Iz Ljubljane. (*Volitve v deželni zbor koroški*) pričnejo se dne 8. avgusta in prvič pri teh volitvah imamo nekoliko vtémeljene nade, da vsaj deloma zmagajo Slovenci združeni s tamošnjimi konservativci zgolj za to, ker ste se te stranki najnovejši čas nekoliko organizirali. Za kandidate priporočajo se sledeči gospodje:

1. Za beljaški volilni okraj: dr. **Franc baron Martinec**, c. k. notar v Rožeku;

Karol Kreiner, véliki posestnik v Oberdorfu pri Trebnem.

2. Za celovški volilni okraj: **Martin Štih** (po domače: **Šlemic**), župan v Svetni vasi;

Friderik Rupper, posestnik in obrtnik v Celovcu.

3. Za šmohorski volilni okraj: **Janez Šnabl** (po domače **Hrepec**), posestnik v Zahomcu;

Tomaž Waldner, umetni mizar in posestnik v Vratni vasi (Rattendorf).

4. Za velikovski volilni okraj: **Andrej Einšpieler**, upokojeni profesor v Celovcu;

Franc Muri, župan pri Jezeru.

Sosedje koroški, bodite neupogljivo stanovitni in složni, in zmaga pa ž njo boljša bodočnost Vam je gotova!

— (*Izvršilni odbor narodnega kluba kranjskih deželnih poslancev*) imel je minuli četrtek razgovor o predstojećih volitvah za deželni zbor.

— (*Železniški svèt*) osnovan je po vsem na novo, in je število njihovih udov pomnoženo pa tudi kupčijske zbornice in kmetijske družbe, ki skupaj volijo v omejen svèt sestavljene so drugače. Kmetijska družba kranjska voli oziroma predlaga sicer tudi zdaj še s kmetijsko družbo koroško skupaj enega svetovalca, tukajšnja trgovinska zbornica pa ima zdaj skupaj voliti z Goriško in vse te družbe dogovorile so se sedaj tako, da je voljen za svetovalca kupčijskih zbornic svetovalec iz Kranjske in to gosp. K. Luckmann, za namestnika pa si je izbrala goriška trgovinska zbornica g. barona Ritter-Zahvony-a, fabrikanta v Gorici, kmetijska

družba kranjska in koroška pa ste izbrali svetovalca Korošca grofa Goës-a, namestnika pa ces. svetovalca J. Murnika Kranjca. Pri prihodnjih volitvah pa se obrne tako, da je zastopnik kmetijskih družeb Kranjec, namestnik pa Korošec, zastopnik trgovinskih zbornic pa svetovalec Goričan, namestnik pa Kranjec, tako bode zmiraj vsaka dežela zastopana vsaj po enem zastopniku.

— („Osnova vojsva“), cesarskim in kraljevskim vojakom v poduk, v vprašanjih in odgovorih, spisal in založil c. k. stotnik Comel pl. Sočebčan, imenuje se naj-novejša, 33 slovenskih in ravno toliko nemških strani obsegajoča, v Kromeriži tiskana knjižica marljivega našega vojaškega pisatelja.

— (Pri c. kr. vojaškem oskrbovalnem založišči v Ljubljani) vršile se bodo dne 6. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne zopet ponudbe o oskrbovanji in zalaganji s senom in slamo za postaji Ljubljano in Novomesto za čas od 1. septembra 1884. do 31. avgusta 1885. l., in to pod pogoji v „Laib. Zeitg.“, števil. 150 t. l. razglašeni.

— (Vabilo k slavnosti blagoslovljenja „Gorjanskega dôma“, katerega je sozidalo „Bralno društvo“ v Gorijah v spomin 600letnice vladanja Habsburžanov na Kranjskem, ki bode 17. avgusta v Gorijah pri Bledu. Spored: A. Ob 10. uri slovesna sv. maša v farni cerkvi. — Po maši spreved od cerkve do „Dôma“. Pred „Dômom“: 1. „Lepa naša domovina“, poje gorjanski zbor. 2. „Blagoslovljenje“. 3. „Očenaš“, poje gorjanski zbor. 4. „Slavnostni govor“, govori gosp. prof. Fr. Šuklje. 5. „Cesarska pesem“, poje gorjanski zbor. — B. Ob 1. uri popoldne skupni obed pri „Kaconu“.*) Po obedu prosta zabava in „Tombola“. — C. Ob 6. uri odhod na Bled. Vožnja in petje po jezeru.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ustavoverski časniki in njihovi pajdaši so za spremembo zopet vznemirjeni zavolj dogodb v deželnem zboru moravskem, o katerih govorimo na drugem mestu. — Ustavovercev je strah, da ne gospodujejo v omenjeni deželi več sami, ampak da odločuje tam po željah Taaffejevih véliki posestniki v tako imenovani srednji stranki, kateri je po Taaffejevi sistemi nalog, v Avstriji z dnevnega reda spraviti naroden prepir. — S tem činom zaprto je ustavoverni stranki gospodarstvo zopet za dolgo prihodnost in to jih hudo peče, ker od dne do dne nadjali so se, da nastopi zopet čas za nje. — Ministerski predsednik grof Taaffe podal se je v Išel k cesarju, da mu poroča o več tekočih zadevah. — Minister vnanjih zadev grof Kalnoky vložil je pri laški vladi ugovor zaradi karantene, ki jo je vpeljala proti našim deželam. Kolikor se čuje, znala bi Laška odstopiti od stroge karantene, ker so naredbe naše vlade zoper kolero na Francoskem tudi stroge.

Moravska. — Soboto sklenjen je bil moravski deželni zbor, potem, ko se je volitev cesarskega namestnika grofa Schönborna soglasno v preiskavo izročila deželnemu odboru. — K temu činu sta Chlumecky in Sturm bila prisiljena po sredni stranki, ker bi se bila sicer levica razdvojila tudi za druga vprašanja.

*) Kdor se izmed vnanjih p. n. gostov hoče skupnega obeda udeležiti, naj blagovoli to naznaniti vsaj do 13. avgusta nadučitelju g. Jos. Žirovniku v Gorjah.

Štajarska. — Volilni oklic Slovencev in nemških konservativcev izreka nado, da bode mogoče razrušiti 23letno gospodarstvo nemških liberalcev. — Oklic izreka se dalje za ustanovitev kmetijskih zbornic, v ljudskih šolah se ima podučevati brez izjema v maternem jeziku, vendar pa se ima na slovenskih ljudskih šolah tudi nemščina podučevati o pravem času in na pravi način.

Angleška. — Konferenca o egiptovskih zadevah imela je uže več sej, pa po vsem, kar se do zdaj čuje, soditi, še ni prišlo do nikakoršnega meritoričnega sklepa. — Veliki ljudski shod v Hydeparku 150.000 ljudi, v Londonu je oostro obsodil sklep gosposke zbornice zoper razširjenje volilne pravice.

Iz Kaire. — Po govoricah, katere se čujejo v Asuanu, je baje nek pristaš Bisarskega rodu umoril Osmana Digma. — Potrjena pa ni ta govorica.

Nemška. — Cesar Viljem vrne se dne 5. avgusta iz toplic gasteinskih, bode prenočil v Solnogradu. Dne 6. podá se v Išel obiskat našega cesarja in cesarico, dne 7. avgusta pa se od tod vrne nazaj v Babelsberg, kamor ima dospeti dne 8. avgusta dopoldne.

Francoska. — Včeraj bila sta zbrana klub demokratov in republikanov zbornice francoske in ministerski predsednik Ferry jima je razložil položaj in vprašal za mnenje klubov gledé člana 8. — Zbrani poslanci bili so videti pripravljeni, odstopiti od člana 8., vendar pa niso hoteli odločno izreči svojega mnenja pred formalnim sklepom v senatu.

Kolera na južnem Francoskem pojenjuje vsled hladno-vedrega vremena. Zadnji telegram od dne 29. 10. ure zjutraj iz Tulona se glasi: Od včeraj zvečer je tukaj za kolero umrlo 7, v Marseillu pa 11 oseb. — Enako ugodnejša so bila tudi poročila zadnjih 3 ali 4 dneh, tako, da se pričakuje pojemanje in — če dobro gre — konec hude bolezni.

Listnica vredništva. Gosp. A. P. v Z.: Gléde volilne pravice v krajni šolski svét je sicer pravo, kar navajate iz postave o šolskem nadzorstvu, pa ona določila so zdaj v §. 2. nove dotične postave od dne 9. marca 1879. leta.

Občinski volilni red za Kranjsko pa ne določuje onega, kar Vi trdite v nekem §. 136 (?), temuč v §. 9. določuje, „da se smejo za odbornike ali namestnike izmed občincev voliti samo tisti moški, kateri imajo pravico voliti ter so izpolnili 24. leto in živajo vse državljanske pravice.“

Po §. 1. ravno tega volilnega reda pa imajo pravico voliti tisti občani, ki so avstrijski državljani ter plačujejo od nepremičnega posestva, od obrta ali od prihodka v občini vsaj uže leto dni pravi davek (direktni davek).

Vsem drugim gg. dopisnikom: Lepa hvala za zanimiva poročila!

Žitna cena

v Ljubljani 23. julija 1884.

Hektoliter: pšenice domače 8 gold. 12 kr. — banaške 8 gold. 52 kr. — turšice 5 gold. 70 kr. — soršice 6 gold. 73 kr. — rži 5 gold. 85 kr. — ječmena 4 gold. 55 kr. — prosa 6 gold. 34 kr. — ajde 6 gold. 18 kr. — ovsa 3 gold. 25 kr. — Krompir 3 gold. 50 kr. 100 kilogramov.